

Előfizetési árak:

Egész évre	12 frt.
Félévre	6 "
Negyedévre	3 "
Egy hóra	1 "
— Egyes szám 4 kr. —	

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Uri-utca 276. sz.,
hová az előfizetések és a lap
szétküldésére vonatkozó felszó-
lamlások intézendők.

TORONTÁL

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Szerkesztőségi iroda:

Nagy-Becskerek,
Zápolya-utca 1-ső szám
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknak.

Megjelenik mindennap,
vasár- és ünnepnapok
kivételeivel.

Kossuth Lajos azt üzenté...

Nagybecskerek, május 15.

(H. J.) A politikai láthatár tisztá-
derüjébe egy pillanatra behatolt egy sötét
felhőske: a fekete sereg szavazata. Egy
pillanatra hatolt csak be, eloszlik hamar
és újra derűs lesz az égbolt.

Ezt a hasonlatot lehetne használni az
utóbbi napok eseményeinek leírásánál. Egy
pillanatra megakasztotta az események
folyamatát a főrendiház szavazata, de ez
csak lezke volt nekünk arra, hogy akik
a liberális zászló alatt küzdenek, azok
napról-napra, nem, percéről-percpre tartsa-
nak össze.

„Szégyennek, gyalázatnak
tartom, hogy már régen meg nem
történt a polgári házasság beho-
zatala”, ezt üzenté nekünk Kossuth
Lajos. Intézte levelét a palatinusához,
Helfi Ignácához, és mégis hozzá szólt az
minden magyar szívéhez. Szégyen gyalá-
zat! Ez a szó vonatkozik a főrendiház
szavazására, de első sorban és különösen
Polónyi Géza és Ugron Gábor uraknak.

A képviselőválasztásoknál, a parla-
mentben tartott beszédek alkalmával, mi-
kor programot kellett mondani, három
szót mondtak: szabadság, egyenlőség, test-
vérség, aztán bő lére eresztve, a közön-
ség közé dobtak, és mikor a valódi sza-
badság, a valódi egyenlőség és testvérség
igazi megvalósításáról volt szó, akkor elsőik
voltak akik a megvalósítás ellen akadályo-
kat gördítettek.

A míg beszélni kellett, mindég az
eszme hiveinek vallották magukat, de
amikor tette került a sor, akkor megta-
gadták az évek óta hirdetett elveket.

Kossuth Lajost is mondták meste-
rüknek, pedig csak nyereszkedő árusai
voltak a nagy hazafi elveinek, és most
jött a Mester, kezében az ostorral és ki-
verte a hazug árusokat.

A liberálisoknak immár részben csüg-
gedni kezdő hadat megerősítette Kossuth
Lajos szava. Mert nem szabad felednünk,

hogy Kossuth Lajos, a negyvennyolcadiki
események egyik uttörője tiszteletben áll
a nemzet előtt.

A kilenczvenegy esztendő öreg em-
bernek az évek sulya, az átélt nehéz szen-
vedések nem bémították meg az agyát. A
szeme éleslátásu, belátja, hogy a polgári
házasság behozatalánál, az egyházi re-
formoknál egyetért a nemzet. És mikor az
egész nemzet akar valamit kivinni, ott el-
kell törpülni mindenkinek. Azt nem lehet
Polónyi és Ugron-féle frázisokkal elné-
mitani.

A főrendiház többségét vezette Pálffy
Móricz és vezette Szécheny Antal, és van
egy párt töredék — élén Polónyi Gézával
— akik készek egy huron pendülni a fő-
rendház feketéivel.

Kötelességüknek tartották pártbomlási
idézni elő a saját pártjukban, mert a re-
cepcezió és a polgári házasság behozatalá-
nak módoszataiban nem értenek egyet.
Polónyi a vezér azt akarja, hogy ne re-
cipálják a zsidó egyházat és azaz érvel,
hogy a zsidókat nem lehet oly vallásfele-
kezetnek tekinteni, mint a reformátusokat,
mert ezek rendes egyházi szervezettel bir-
nak, míg a zsidók nem bírnak azzal. Eöt-
vös Károly a párt vezére pedig éppen
reczipiálni akarja őket, azért mert egyen-
lőséget akar. És most mindakét vezér pár-
tot alakított magának, s a nyilvánosság
kizárásával, a kuliszak megett folyt kettő-
jük között a küzdelem, mely a liberális
Eötvös leveretésével végződött. Eötvös ott
hagyta a győztes ellenfelét, maradj egye-
dül a sötét reakcionárius nézeteiddel.

Polónyit, a győztest nagyon megza-
varta Kossuth Lajos levele, melynek ez a
passzusa éppen rájuk illik:

„Ugy hallom, vannak olyanok az el-
lenzéken, a kik azt mondják: mi kívánjuk
a kötelező polgári házasság behozatalát, de
a jelenlegi kormányoknak ennek keresztülvi-
telére tehetségében nem bizunk, s arról is
meg vagyunk győződve, hogy a kormány
egyházpolitikai reformjavaslatait nem sza-
badelvisés, hanem csakis az elkeresztelési

ügyben elkövetett hibáinak hinárjából ki-
bontakozás vágya sugallotta, — tehát mi
nem akarunk a kormány e rut manöver-
jének szolgálivá szegődni, annál fogva —
nos, annál fogva? — Hát annál fogva se-
gédkezet nyújtunk a reakcionárius ele-
meknek arra, hogy a piszkos fürdővízzel
a gyermeket is kiöntsék, s oly embereket
juttassanak a hatalom birtokába, a kik a
reakcionárius visszaesés zászlaját fogják
lobogtatni, de nekünk megszerzik azt az
elégítelt, hogy Wekerlét et consortes meg-
buktattuk! — No kérem, ez komoly állam-
férfiakhoz nem illő spekuláció.”

Egy, a mult gazdag tapasztalatairól,
egy zseuialis elme világos tekintetéről
tanuskodik ez a nyilatkozat. Csakugyan,
meggyőződést, elvet, mindent képes az a
párt feladni, csak azért, hogy célját elérje.

Azt hánytorgatják mindég, hogy ők
elvékért küzdenek, ideális célokért har-
colnak, s annyira mennek az idealizmus-
ban, hogy — einök akar lenni mindegyik-
kük. Eötvöst nagy nehezen megválasztot-
ták Irányi elhalta után, de az nem tetszett
Polónyinak és a körülte csoportosuló ki-
sebbiségnek, tehát intrigáltak ellene. Eötvös,
a ki tudvalevőleg mindég egyedül ideális
célokért küzd, elment szépen Polónyihoz,
békességet kötni, hogy tovább maradhasson
az elnökségben. De most már nagyot vé-
tett, először is liberális elveket hangozta-
tott, másodsor elfogadott a kormánnyal
szemben egy nagyon józan egyezséget a
honvédszobor ügyében. Ez több volt, mint
a mit az orthodoxok eltűrhettek. Letették
az elnöki székről.

Eötvös megy, Polónyi marad, s most
már valószínűleg ő lesz a vezér. Eddig is
volt abban a pártban mindenféle árnyalat:
arisztokrata és demokrata, demagóg, negy-
vennyolczas és a ki 49-es elveket vall,
jön most egy új árnyalat, mely a főrendi
feudális-klerikális párt uszályhordozója
lesz.

Hogy mit fognak tenni, az a jövő
kérdése, de egyet tudunk, azt hogy Kos-
suth nevét használták fel, hogy őket a
mandátumhoz juttassa. Kossuth pedig

A „TORONTÁL” TÁRCZAJA.

A virág, a leány....

— A „Torontál” eredeti tárczája. —

Mormolva siet iszap szegélyezte medrében
az esütős Maros s mintha tündérregét mesélne
a pázsitos partokon álldogáló sudaras nyárfák-
nak, mintha bölcsődalt dudolgatna a buja iszalag
indákkal körülfont gyöngye rekettje — cseme-
téknek, — oly hallgatagon, oly csendben áll a
fa, a bozót, hogy még apró leveleik ingásával
sem zavarják a tájké néma nyugalomát, csak hogy
minél jobban meghallhatják a sutgó folyónak
más vidékről, erdélyi szirtekről, csintalan oláh
fátákról szóló százsorszép regéjét...

A jobb parton rozoga viskóival apró oláh
falucska gunnyaszt és ha nem volna fából össze-
tákoltt kised templomának bádogtetős tornya:
szent Mikoláj sem tudná, m-re vesse a teli hold
szelid fényességét, mert a vályogputrik mohlepte
tetőin nem fűrszthein, ragyogtathatná bágyadt
sugarait.

Csitt!... az egyik viskó ajtaja keser-
vesen nyikorog rozsdáette sarkain. Gazdája
inkább száraz mamaligáját locsolja olájával, mint
a vén vasat és a rutul mellőzött ajtósarkak most
bosszúból árulói, hogy az öreg popa Petru el-
hagyta bárányszőrös nyoszolóját és megy a
Maros partra, tán ő is mesét akar hallgatni?...
vagy tán a vénséget kerüli az álom, vagy a
szegénység gondjai riasztják el a galambösz
öreg ember szeméről az ólomszárnyu angyalt?
Egyik sem, nem a vénség, nem ily gyarló
földi gondok rabolják el az álmok tarka barka

országból a jámbor pópát, hanem leánya, a
gyönyörűsége Iliána sorvad, hervad; ennek a
betegsége felett való aggasdás üzte el őt éji
nyugalomból.

Utjában meg megállva nagyokat sóhajt és
aszott kezeivel homlokát törülgeti, mintha el-
akarna kecsgegetni magától a százejű szörnye-
teget, mely folytonosan ijesztgeti.

— Elviszem lányodat, elviszem a földbe
egyetlen szép Iliána lányodat.

— Levágom mind a száz fejedet, lábodat!
— dörmögi az öreg, de még is enyém marad
Iliána!

S karjával levegőben hadonászva vad
tusába fog irigy ellenével.

Elérte a rohanó folyót; — majdnem el-
kábultva áll meg a parton s mintha lábai gyökeret
verték volna a lapos talajban, oly mozdulatlanul
néz körül. Szent Bazilian szobra a keleti végén
az ákácok sűrűjében áll csak ily mereven.

Messze földön híres tudós emberektől, bü-
bajos asszonyoktól — kik a megtestesült ördögöt
kőfalon keresztül is képesek elűzni, kért már
drága szereket a sorvadó leánya gyilkos bajára,
de a hatalmas ég tudja csak miért, miért nem:
minden fáradsága meddő erőiködés, mert Iliána
a virágok testvére csak hervad, pusztul mind-
egyre, csak lankad napról napra.

Ha kérdi: Lányom, egyetlen szép lányom,
mondj apádnak, mi fáj?

— Hiába kérde az apám!

— Lányom, egyetlen szép lányom, talán a
fejed fáj?

— Nem fáj, dehogyan fáj a fejem, apám.

— Lányom, egyetlen szép lányom, talán a
szíved...?

— Ott fáj apám, ott fáj!...

— Kelle lányom szép katricza, piros
gyöngy?

— Dehogyan kell az nekem!

— Arany pénzor szép nyakadra?...

— Ne vegyél azt nekem!

— Veszek neked emberbábut, ha kell,
akár százat.

— Nem mulik még ettől se szívemről a
bánat.

— Hát akkor mitől mulik el?

— Menj ki apám a Marosra, nézd meg a
hervadó parti virágot és eltaláld bajomat!

... Ugy, ugy jó öreg, menj csak hallgasd
meg a locska habok titkát, a tajtékos hullámo-
kat, majd csak kiségitenek kinos töprengésid
feneketlen mélyéből. Látod, ott a galagonyabonót
alján himbáló gölya hir bágyadt fejecskejét,
mely szakasztott olyan, mint az Iliána-e? 'atod
mint pajzánkodik vele, mint ringatja ide-oda az
esti szellő a fonnyadó virágot? Nézd csak öreg,
a tulparti fodros hullám a hogy megpillantja
sárga kelyhét a kis betegnek, villámgyorsan
végig szánt a vizek hátán aztán szerelmes csó-
kokba fűrszti a part hervadó árváját!

Láttam ezt vén pópát? — az előbb még
hervadó virág mily édes boldogsággal emeli fel
hullámsoktól ázott éledő fejecskejét...

Láttam, láttam!

S megindul az öreg Petru a siető hullámok
után, hátha még egyöbre is tanítják.

*

A folyó közepén közel a csanádi partokhoz
kicsi sziget emelkedik ki a Marosból; mohós
fái alatt a süppedékes talaj termete kővér füve-
ken nyurga oláh legény lovai legelnek, mig gaz-

kereken megmondta nekik: takarodjatok előlem, a ti elvetek nem az én elvem, nem engem követtek ti, hanem a saját és önző célokat után jártok.

Kossuth Lajos tiszteletet parancsoló nevét nem lesz szabad többé az ajkukra venni.

Egy szó a mezőgazdákhoz. Egy megszívlelendő és iendőletes felhívást intézett gróf Bethlen földművelésügyi miniszter Magyarországi mezőgazdáihoz. Ez a miniszter, a kinek érdemei a hazai mezőgazdaság körül elévülhetlen igényt szereztek számára a nemzet haládjára, nagy sulyt fektet arra, hogy az ezredéves kiállításon a magyar mezőgazdaság is méltón legyen képviselve, és erre vonatkozó felhívásában utal gróf Bethlen arra, hogy a magyar mezőgazdaság és erdészet legfontosabb tényezője nemzetünk gazdasági életének, és hogy Magyarország termelési ágai közt a legrégebb. Amely régi a magyar állam, tenyeg oly régi benne a gazdaság. De csak néhány évszázad óta üsik nálunk a mezőgazdaságot modern értelemben. A külföld erről még nincs eléggé értesülve, különösen nem tudja azt, hogy mennyire juttot előre mezőgazdaságunk legújabb időben a haladás útján. Tehát nemcsak erkölcsi, hanem a saját érdeke által eléggé indokolt kötelessége mezőgazdaságunknak, hogy a nagy kiállítás keretében méltó módon bebizonyítsa fejlődését. A kiállítás nemcsak iskola lesz a saját népünk számára, hanem gazdagsága és fénye által a Nyugat kultúr-nemzeteit is ide fogja edesgetni. Mind a két tekintetben sürgős parancs, hogy a kiállítás mezőgazdasági része lehetőleg egyszerű legyen. Mindenek előtt a saját népünk tanulja meg, mit kell meg tennie a hazai földművelés tökéletesítésére, másodsorban ismerje meg a külföld, hogy a mezőgazdaság tekintetében oly fokára értünk a fejlődésnek, mely e tekintetben is biztosítja számunkra egy kultúr-nép nevet. Nem kértük, hogy a miniszter lelkesült felhívása ama körökben, melyekhez intézve van, hasonló lelkesült fogadtatásra talál. Hogy a magyar ipar legmagasabb becsülyát helyezze abba, hogy a kiállításon jelenlegi állapotának hatalmas képét fejtsse ki, erről igeretteljes jelek tanuskodnak. A mezőgazdaságunk szegénye és kára lenne az, ha nem tanusitana hasonló buzgalmat.

A számok beszéde. Az állampénztári kezelésnek a f. év első negyedéről szóló kimutatása 100 millió forint bevételt és 130 millió forint kiadást tüntet fel. E számok így szembe állítva egymással 30 millió kezelési deficitet mutatnak pro rata temporis; ez azonban csak látszat, mely mint mindig, most is csal. Mert ez összegből mindenekelőtt levonandó az a 10¹/₂ millió, amely az észak-keleti vasút részvényeinek beváltására fordított a valutarendezés alkalmával. Így csak 20 millió deficit van dolgunk. De ez a leszállított összeg is eltűnik s egy kedvezőbb alakulásnak ad helyett, ha megfontoljuk, hogy a bevételek az előző év megfelelő időszakához viszonyítva emelkedést mutatnak, miáltal a f. év első negyedének eredménye tulajdonképpen 3¹/₂-szer kedvezőbb, mint a megelőző évben. Ezek azonban oly számok, melyeknek az ország pénzügyi fejlődésére ideiglenes természetűnek fogva nincs nevezetes fontosságuk. Itt csak az a kérdés merővad, mennyire válik be a lakosság adóképesége. És a legnagyobb örömmel konstatálhatjuk, hogy az adók majd az egész vonalon tetemesen nagyobb összegekben folytak

dajok szürposztó gubájára hanyatt heveredve, tilinkóval kíséri az éji fülemile bánatos, panaszos nótáit.

A szigetről jövő méla hangok lekötik a kis rumund falu gondokba merült profétájának figyelmét és elmerülve a csodás hangokon, a paradicsom édenében képzeletét; igen, igen itt foly a gyöngyöző Hebron, rajt a csintalan hullám, a csókra szomjas virág és ennek tesvére a hervadó Iliana; maga előtt látja a fekete haju, pelyhes állu Flóriát, ki oly sokszor segített a kútnál megmeríteni, Iliának a gém nehéz vedrét

— Flória, Flória! Kiáltja a sziget felé az öreg.

A tilinkó, a csalogány elhallgat és a megijesztett zöld lábú gémegek hápogó lármájából alig hallatszák:

— „Te hívsz pópa, te vagy atyám pópa?”
— Gyere Flória gyere; Iliana lányom, egyetlen szép lányom vívódik a halállal, gyógyítsd meg őt sipod búbajos szavával és legyen tied leányom!

A napsütött arcú vállas legény egész testében remeg az örömtől és a vén ember kezét megragadva csak annyit bir mondani:

— „Meggyógyítom, de mayam is meggyógyulok — oszt' enyém lesz Iliana!”

A tilinkó most boldogan ömleng, de a szép Iliana sem hervad; mert hisz a virág, a lány csak a csóktól éled....

Nagy-Pell Károly.

be. A kormány gazdasági politikája és különösen Wekerle körültekintő és erélyes pénzügyi politikája az ország adóképeségének erre a spontán fejlődésére mint egyik legszebb diadalára hivatkozhatik és meglepéssel jegyezzük fel a tény, mely az ország jövő fejlődésére is a legszebb kilátásokat rejti magában.

HIREK.

— Személyi hír. Steinbach Antal kir. tanácsos, tanfelügyelő, ma hivatalos körútra elutazott.

— Tavaszi ragyogás. A multkor még szorongó szívvel néztük az áprilisi hóbotokból kibontakozott első májusi napsugarakat. És e szorongást indokolta az idei tavasz sajátságosan abnormis időjárása: a didergő tavaszról s a kiderült eget hirtelen eltakaró felhők, a melyek nem hozták meg ugyan az annyira vágyott jótékony esőt, de hoztak csuf szelet, port és hideget, a kikeletben vetett hitünket csakhamar tönkre silányítva. Közben aztán megérkezett Falb s az ő jóslata az volt, hogy 15-én kritikus nap lesz és megkezdődik egy a hónap végeig tartó boru, esőzés, márcziusi homály. Már most mikor élvezhetjük az igazi májust? — volt a hosszú telet megsínyelt lelkünk problémája. Ma azonban a Falb jóslata ellenére is ragyogva, pompásan hirdetik a mély kék égből lövellő napsugarak a kikelet, a foltmadás minden gyönyörét. Az igazi tavasz ébredésének képe diadallal hirdeti a természet ünnepét és szinte jól esik az a rég nélkülözött enyhe melegség, a mi kevés átmenettel a hideg tavasz után a forró nyárba vezet. Nem, az idén nem vesszük rossz néven azt, hogy éghajlatunk a hó és jégpáncél közül kibontakozott anyaföldet átmenet nélkül nyári ragyogásba változtatja át és nem telik bele pár nappal több, hogy egyetlen menedékünk, a kaszinó kert hirtelen kizöldült fái alatt újra kezdődik városunk nyári életének új felvonása. Hajh! de hát még hány felvonást kell átélünk addig, a míg megérjük, hogy uri népünk végre valahára egy öt méltán megillető, díszes és tágas sétahelyet nyerjen. Ma még ennek a reménye sem kecsegtet s a láthatáron csak a langyos Bega-fürdő és a nagyutca olvadó aszfaltja áll azok előtt, a kik a kaszinó kertből kiszorulnak.

— Zombolya emelkedése. Mint értesülünk, gróf Csekönics Endre zombolyai palotája előtt ártézi kutat furat, melyet aztán közhasználatra bocsát. Tervszerint a kut főle díszes márványmedencét is emeltet az áldozat kész főur, a kut mellé pedig az el nem használt viz eltartására nagy viztartó készül. Zombolya emelkedését még az is nagy mérvben fogja előmozdítani, hogy a gróf összes házai és gazdasági épületei előtt a járdákat aszfalttal burkoltatja be. Folyik a város nagy utcájának kockakövekkel való kikövezése is, a minap befejeztével a főbb utcák mind köveve lesznek.

— Majális. A nagykikindai gimnázium ifjúsága e hó 27-én a városi kis erdőben zártkörű majális rendez, a melynek jövedelme a szegénysorsu tanulók segélyezésére fog fordítani. A majális főrendezője dr. Morvay Győző.

— Lopott, hogy tanulhasson. Raszkolnikovnak, a híres orosz regényírónak aki őlt, hogy a szerzett pénzből magát kiképezhesse, egy ügyes és rafinírozott tanítványa akadt Szegeden, egy fiatal ügyvéd irok személyében. Wolf Béla szorgalmasan végezte iskoláit, de végre is nem tanulhatott tovább, mert szegény volt. Tavaly ősszel beállított a szegedi Wágner és Cserő ügyvédek irodájába és ott sirva adta elő, hogy szegény diák nem tudta iskoláit bevégezni, és most foglalkozást kér, amiután megélhessen. Kapott is az irodában alkalmazást. Csakhogy Cserő ügyvéd észrevette, hogy asztalfiókjából sokszor vész el egy százaz, ötvenes. Nem gyanakodott Wolfra, aki zavartalanul ellopott 750 forintot, de utóbb mégis csak lépze került. Wolf ugyanis tegnapelőtt tíz forint áru bélyeget lopott és az volt a veszte, mert a hordár, akivel a lopott bélyegeket Wolf bélyegárudába küldte, rávallott, és a vallatás alkalmával kitünt, hogy az eltűnt összegek is a Wolf zsebébe vándoroltak. A magáról megfeledezett fiatal ember bevallotta a lopást, és elmondta, hogy a pénzt tanulmányaira fordította.

— Gyilkos szerelmes. Kölnik községben Leta Juon a mult ősszel asszonyt hozott a hához. Nem hiába ment érte a hetedik községbe, de szép is volt az, mint a fakadó hajnalnak mosolya. Cselédet fogadott az asszony mellé, nem engedte, hogy törje magát. Feltette még a tavaszi széltől is. Jaj volt annak, aki szemet mert vetni a szép fiatal asszonyra. Leta Juonnak vasból vannak az izmai, kétzereesen jaj az asszony-csabitónak. S. Percson Juon nem ijedt meg a

fenyegéstől, nem félté Letának ökleit, mikor beletekintett a szép asszony igaz szemébe. Oda-izent az asszonynak, hogy jöjjön el ő hozzá, hagyja el a hitet urát, még boldogabb dolga, még szebb élete lesz ő nála. Az üzenetet azonban a férj, Leta Juon vette át. S haragra, bosszura gyult Leta Juonnak a vére. Főlkapott a sarokból egy nehéz ólmos botot s felindulástól égő arcczal rohant Percson Juon lakása felé. Az kint állt ép a kapuban, mikor a féltékeny Othello mellette termett. — Így voss szemet az asszonnyal — kiáltott, mire megforgatta a levegőben az ólmos botot s lecsújtott Percson Juon fejére teljes erővel. A harmadik csapásra aztán nem mozdult meg többet Percson. Még egy negyedik ütést is kapott, mire az összeszelezott fej szétloccsant. Véres lett a keze, arca a gyilkosnak, véres a ruhája. Mosakodott, mikor a csendőrség rajtaütött. A bogsáni kir. járásbiróság börtönébe zárták el.

— A tilosban. Bubi József nikovai jubásznak — írja a „Szeg. Napló” — rettegik az erejét. Merész dolog volna kikötni vele bárkinek, Tilosban hajtja minduntalan a nyáját és nem fél a törvénytől. Frindu György községi bíró, Bordák Nicolao és Iszpass ellenőrökkel felszólították Bubit, hogy hajtassa el a nyáját a tilosból. Több se kellett Bubinak. Hosszu pengéjű éles kést rántott a rávette magát a bíróra. Markolatik döfte a kést a hasába. A bíró védelmére kelt öröket pedig a pástordoronggal verte le a lábukról. Aztán mintha mi sem történt volna, nyugodtan haza hajtotta a nyáját. Ma elfogta a csendőrség s bekísérte az oraviczabányai kir. járásbiróság börtönébe.

— Emberi fenevadak. Viszág községben elvetemedett suhancok ocsmány büntetést követtek el: Felbontották a temető sírjait, a koporsókat összezúzták és szétszórták a holtak csontjait. Az odaváló csendőrség erélyesen nyomozza a minden emberi érzésből kivetkőzött suhancokat.

— Veszedelmes karaván. A kevermei csendőrség veszedelmes karavánt csipett el egy cigányokból álló tolvajbandát, akiknek számos büntett nyomja a lelkét. A báttaszéki Sárköziek nevét a szegedi törvényszék is nagyon jól ismeri, lopás és rablás miatt állanak vád alatt. A csendőrök az elfogott cigányokat, kik minden igazoló jegy nélkül csavarogtak, a battonyai szolgabíró-sághoz szolgáltaták be, ahol is a szolgabíró a kóterbe záratta őket. A cigányok azonban, mikor meghallották, hogy át fognak kísértetni Szegedre, annyira megdühödtek, hogy a börtönből kitértek. És öreiket földhöz vevén, megcsútktek. A szökevény cigányokat csak hosszas hajszá után tudta összedzenni újból a lovasrendőrség. A cigány truppot tegnap kísérte át a csendőrség Szegedre.

— Csalás az új pénzzel. Az ezüst koronák alig vannak még forgalomba bocsátva, máris felhangzanak a panaszok az annak rovására üzött csalások miatt. Ugy látszik megynkben már egy egész szervezett csaló-banda működik a hi székény parasztok becsapására. Török-Kanizsán több gazdát csalt meg Popov Péra jozefovai lakos, arany busz koronások fejében réz játékermekek akasztva a nyakukba jó pénzért. Hanem ez rajta vesztett, mert őt is kivüle Nemet (Csiszli) Jánost elcsipte a csendőrség. Csókán pedig közönséges pakfong érmekek adott tul, egy eddig ki nem puhatolt szélhámos. A tavaszi vásárok állandó krónikája lesz ez, óvakodjunk tehát!

— Gyermekgyilkos anya. Bocsról írják, hogy özvegy Koznicsár Julcsa ujjalöltött gyermekét megfojtotta és az udvarában elásta. A bűnös asszony ellen a nagykikindai ügyészség már megindította a vizsgálatot.

— Egy kutya miatt. Oszoráról írják, hogy az ottani határban Mutu Pável juhász agyonlötte Bulik Jován nevű társát, amiért a kutya-ját agyoncsapta. A gyilkos megszökött.

Irodalom és művészet.

Takács Mihály hangversenye.

Az a sokszor emlegetett zenei élet, melynek megteremtésén egynéhány idealista évek óta fáradozik, sehogy sem akar megindulni. Sőt ha nem tévedünk, e téren még hanyatlás is mutatkozik. Igaz, hogy Walter Gusztáv, Bulcs, Ney és más előkelő művészek sem énekeltek szüfolt ház előtt, de már azt még sem hittük volna, hogy egy elsőrangú énekes hangversenyt, a milyen Takács Mihály, össze-vissza hetven ember hallgassa. Sajnálatos ez nagyon, mert meg vagyunk róla győződve, hogy a művészek ezentul Nagybecskerekét gondosan el fogják kerülni, nem lévén szándékukban — ingyen énekelni.

A milyen megszályenítő ránk nézve Takács szombati hangversenyének anyagi része, oly fényes annak erkölcsi része. A jeles énekes három oldalról mutatta be magát s alig kell talán hozzátennünk, a legelőnyesebben: mint

opera-, dal- és magyar népdalénekes. Takácsot az operanékest legnagyobb részben ismerte a mi közönségünk a magyar királyi operából, melynek ma első baritonja. Ismerte ezt az erőteljes s a mellett mégis lágy hangot, mely egyaránt alkalmas a legmagasabb drámai szenvedély és a gyengéd szerelem kifejezésére. Mindezek kifejtésére bőven talált a művés alkalmat úgy René nagy áriájában Verdi „Álarczobál-jából, valamint „Lahore király“ áriájában. A közönség szünni nem akaró tapsal jutalmazta a kitünően előadott két darabot. Az operanékesnél talán még magasabb nívón áll Takács a dalénekes. Schumann két dalában („Olyan vagy mint virágszál- és „Tavaszi dal“) jutott csak igazán érvényre hangjának behizelgő édes-sége, érsésének mélysege és énekművészetének meglepő tökélye. A „Két gránátost“ pedig elragadó tüzzel és gyönyörű hangjának teljes erejével énekelte, annyira felvillanyozván a közönséget, hogy percenkig tapsolt a derék énekesnek, ki művészi előadásával kihívta, de háttérbe is szorította Bulss Pált, ki néhány évvel aselőtt éppen a „Két gránátos“-sal aratta Becskereken legnagyobb diadalát. Arra a kérdésre, hogyan énekelte Takács a magyar népdalokat, legkönnyebben asszal felelünk: hogy Takács minden ízében magyar ember. Mélabus érselem, gyújtó tűz, eleven pajzanság mind érvényre jutnak nála, a szerint, a mint a dal természete megkívánja. Magától értetődik, hogy valamennyi népdalt tomboló tetszésvihar mellett meg kellett ismételnie.

A hangverseny többi számait helybeli műkedvelők voltak szívesek elvállalni. K o k i t s Elza kisasszony finom érzéssel és igen szépen fejlett technikával játszotta Chopin polonaise-ét és Liszt XI. rapszodiáját. A közönség zajos tapsokkal jutalmazta a csinos fiatal hölgy szép játékát.

Ripka Ármin, Szmassenka Ernő, Oroszi L., Grünbaum Arnold és Kokits János urak két trióban adták újból bizonyítékát annak, hogy mindannyian képzett, művelt zenészek, kikre a „műkedvelő“ szó már alig is illik. Takács énekeit Ripka ur kísérte a nála megszokott diszkrécióval és precizitással.

Egy szóval a szombati hangverseny kitünően sikerült, s csak egy hiányzott — a közönség.

Táviratok.

Országgyűlés.

(A képviselőház ülése május 15-én.)

Budapest, május 15. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A képviselőház ma több kisebb törvényjavaslatot letárgyal. Ezek a Szerbiával kötött kereskedelmi és állategészségügyi egyezmény becikkelyezéséről, a tengeri szabadhajózást üző hajóknak állami segélyezéséről, a borossebes-menyházai keskenyvágányu gőzmozdonyu helyi érdekű vasutak engedélyezéséről szóló javaslatok.

Ezek után következett Sima Ferencz, Papp Elek és Zchy Jenő mentelmi jogának felfüggesztése iránti kérvények tárgyalása. A ház mind a három képviselő mentelmi jogát felfüggesztette.

E után a fizetési meghagyásokról szóló törvényjavaslatot tárgyalták, a melyet Szilágyi Dezső igazságügyminiszter felszólalása után általánosságban elfogadtak.

Ülés végén Polónyi Géza interpellálta meg Wekerle miniszterelnököt Lobbkovitz herceg ismert rendelete ügyében, a melylyel a katonaságnak megtiltatott a budai honvédszobor leleplezésén való részvétel.

Királyok találkozása.

Budapest, május 15. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Legújabb megállapodás szerint Vilmos német császár és Albert szász király, akik tudvalevőleg az őszi hadgyakorlatokra Magyarországra jönnek, király ő felségével Budapesten fognak találkozni.

Az Arany-szobor leleplezése.

Budapest, május 15. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Tegnap ment végbe az Arany János szobrának ünnepies le-

leplezése. Tiszta, derült égből ragyogott a napfény. Már 10 óra felé tengernyi néptömeg árasztotta el a Muzeumkörutat, a muzeum kertjét és a környező utcákat. A kinek jegye volt, s a ki még csak ilyen szerezeni akart, sietett az ünnepély színhelyére. Fel egy tájban gyülekeztek a notabilitások: Wekerle, Fehérváry, Bethlen, Hieronymi és gr. Csáky miniszterek, Berzevics államtitkárral és a képviselőház küldöttségével, az országházból, a Muzeumkert főbejáratánál lépett a szobor előtt kijelölt helyére. Itt már ekkor együtt voltak báró Eötvös Loránd akadémiai elnök vezetésével Szász Károly, Beöthy Zolt és az akadémia többi tagjai, a Kisfaludy- és Petöfi-társaság tagjai, a főváros részéről Gerlóczy Károly polgármester, a katonaság részéről Lobbkovitz herceg hadtestparancsnok, Rohonczy téparancsnok hadsegédekkel. Nagy számmal voltak vidéki küldöttségek: Nagy-Szalonta város, Nagy-Váradról a „Szigligeti-társaság“, Szegedről a „Dugonics-társaság“, Debreczenből a „Csokonai-kör“, továbbá a Budapesten székelő körök. Pontban 1 órakor felhangzott a 180 tagból álló budai dalárda „Szózat“-a. Azután Szász Károly megtartotta ünnepi beszédét. Hatásos szavakban méltatta Arany János érdemeit. Nagynak nevezte őt, a legnagyobbknak költőtársai között. A ki igazán értett a magyar nyelv szépségeinek felhasználásához. Szóközönségét mint egykor az angolok Shakespearét, kiapadhatlannak mondta. S avai után lehullt a lepel a szoborról és a közönség riadó éljenzése és tapsai között énekelte újra a dalárda. Beöthy Zolt következett azután, a ki a szobrot a főváros tulajdonába és gondozásába adta. Gerlóczy a szobrot átvette és ekkor kezdetét vette a beérkezett koszorúk küldőinek névszerinti felszólalása, ötszáznál több koszoru jött. A Budai Dalárda Hymnusza után a közönség két óra után Csáky minisztert éltetve oszlott szét. Egész nap folyamán nagy néptömeg látogatta a szobrot, a melyen Toldi és Pirokska alakját sikerültnek, míg ellenben Aranyt magát kissé görnyedtetnek mondják.

Az egyházpolitika mellett.

Budapest, május 15. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Nyitramegye ma viharos gyűlésen elfogadta a kormány egyházpolitikáját. Kétszázhuszonhatan szavaztak ellene, 77-en mellette.

A temesvári kereskedelmi kamarából.

Temesvár, május 15. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A temesvári kereskedelmi és iparkamara mai közgyűlésén Vest Ede lovagot választották meg a kamara elnökévé.

Májusi ünnep.

Budapest, május 15. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Az „Otthon“ írók és hírlapírók köre által a tűzkárosultak javára rendezett ünnepélyek sorozata tegnap vette kezdetét, a városligeti iparcarnok előtti korzón délután 4 órától kezdve a katonaszenekarok hangversenyeivel, a melyet sok ezer ember hallgatott. Az este 8 óra tartott nagy elite-hangverseny óriási sikerrel folyt. Az iparcarnokban 4000 ember halgatta. Hangverseny után az „Otthon“ helyiségeiben fényes lakoma tartatott Sauer és a többi művészek tiszteletére.

Összeesküvés a bolgár fejedelem ellen.

Budapest, május 15. (A „Torontál“ eredeti táv.) Mindjobban bizonyossá válik, hogy a bolgár fejedelem ellen merénylet volt készülöben. Limniczaban három polgárt fogtak el, akik fegyverrel, pénzzel voltak felszerelve. A fejedelem fogdatása alkalmával kifejtett elővigyázat tehát nem bizonyult fölöslegesnek.

Véres párbaj.

Budapest, május 15. (A „Torontál“ ered. távirata.) Csánádmegye tegnap tartott bizottsági gyűlésén Justh Gyula képviselő Cseresnyés makói főkapitánnyal erősen összeszólkkozott, aminek a vége kihívás lett. A párbaj ma reggel történt Makón s mindkét fél súlyos megsebesülésével végződött.

Meszlényi haragszik.

Budapest, május 15. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Meszlényi Lajos képviselő kijelentette, hogy ő nem nyugszik, amíg a kormány nyiltan ki nem jelenti, hogy hivatalosan nem vesz részt a szabadságszobor leleplezésén.

Közgazdaság.

Délutáni tőzsde.

Budapest, május 15. (A „Torontál“ ered. távirata.) Gabna: Buza tavaszra 8.25—27 — Buza ősre 8.38—39. — Tengeri máj.—jun. 4.97—99. — Tengeri jul. aug. 5.17—19. — Káp. r. aug.—szept. 15.50—60.—

Érték: Osztrák hitr. 134.5. Magyar hit. r. 319.5. — Magyar aranyjradék —. — Kor. jár. —. — Áll. v. 309.25 —. — Déli vasut 211.—. — Rima-murányi 102.33. — Leszámitoló bank-r. —.

Délután 4 órakor: Osztrák hitelbank —.

Sertésvásár.

A budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok távirata, május hó 12. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Hízott sertésárak: I. Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronkint 400 klgon. felüli sulyban) 48—49 krig. Öreg közép (páronkint 300—400 klg. suly) 48—48.5 krig. Fialat nehéz (páronkint 320 klgon felüli sulyban 51.5—52 krig. Fialat közép (pkint 251—320 klg. sulyban) 51—51.5 krig. Fialat könnyű (páronkint 250 klgig terjedő sulyban) 49—50 krig. II. Magyar szedett: Nehéz (pkint 280 klgon felüli sulyban) 48—49 krig. Közép (páronkint 220—280 klg. sulyban) 48—49 krig. Könnyű (páronkint 220 kilogrammig terjedő sulyban) 48—49 krig. — Szerbiai: Nehéz (pkint 260 kgr. felüli sulyban) 48.5—49 krig. Közép (pkint 220—260 klg. sulyban) 48—48.5 krig. Könnyű (pkint 220 klgig. terjedő sulyban) 47—48 krig. Sertéslétszám. 1893. május hó 9-én volt készlet 175,570 drb. 1893. május 10-ik napján felhajtott 3476 darab május 2-ik napján elszállított 3164 darab, május 12-én maradt készletben 175,882 darab.

VASUT-ÜGYEK.

Magy. kir. államvasutak.

Hirdetmény. A m. kir. államvasutak számára Szegeden létesítendő üzletvezetőségi épület előállításához szükséges összes munkák biztosítására ezennel nyilvános ajánlati tárgyalás hirdettetik.

A tervek, költségvetés, az egység árjegyzéki minta, a szerződési tervezet, az ajánlati minta, a pályázati feltételek, valamint a munkák végrehajtásához kötött feltételek Budapesten, a magy. kir. államvasutak igazgatóságának magassépményi ügyosztályában (Andrássy ut 73., III. em. 39. ajtó) és Szegeden a magy. kir. államvasutak üzletvezetőségének pályafenntartási osztályában a hivatalos órák alatt, hétköznapokon d. e. 8 órától d. u. 2 óráig, vasár és ünnepnapokon délelőtt 9 órától déli 12 óráig megtekinthetők.

A munkák tárgyában teendő ajánlatok legkésőbb 1893. évi június hó 13-án déli 12 óráig nyujtandók be alólírott igazgatóság építési főosztályánál (Andrássy-ut 73., III. em. 32. ajtó.)

Minden ajánlat ivenként 50 krros bélyeggel ellátva, lepecsételve és a következő felirással nyujtandó be: „Ajánlat a szegedi üzletvezetőségi épület létesítésére.“

Megjegyzetjük, hogy csak az összes munkákra vonatkozó ajánlatok vétetnek figyelembe. Az ajánlatok benyújtását megelőző napon, azaz 1893. évi június hó 12-én déli 12 óráig 4800 frt, azaz négyezernyolcszáz forint o. é. bánatpénz lesz a m. kir. államvasutak központi főpénztáránál (Andrássy-ut 75. sz. földszint) vagy készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban leteendők.

Az értékpapírok a legutóbb jegyzett árfolyam szerint számíttatnak, de névértéken felüli számításba nem vétetnek.

Csak idejekorán beérkezett írásbeli ajánlatok szolgálhatnak tárgyalás alapjául.

Posta útján beküldött ajánlatok és bánatpénzek térti vevény mellett adandók fel. — Budapest, 1893. május hóban. Az igazgatóság.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájjer Lajos.
Főmunkatárs: Hoitsy Jenő.

VASUTI MENETREND.

Érvényes 1892. évi május hó 1-től.

Nagybecskerek—Néikinda				Nagybecskerek—Versecz				Versecz—Nagybecskerek				Szécsány—Párdány			
Sz. v.	V. v.	V. v.	V. v.	Sz. v.	V. v.	V. v.	V. v.	Sz. v.	V. v.	V. v.	V. v.	Sz. v.	V. v.	V. v.	V. v.
1	2	3	1	2	3	1	2	1	2	3	1	2	3	1	2
Versecz ind.	—	—	220	Budapest ny.p.u.ind.	700	—	—	Báziás ind.	405	1145	—	—	—	—	—
Párdány " "	—	—	350	Temesvár " "	950	—	—	Temesvár " "	—	12	—	—	—	—	—
Nagybecskerek .	550	1225	740	Nagykikinda " "	320	—	—	Versecz	540	220	—	—	—	—	—
Ellemér	609	1244	803	Nagybecskerek .	805	—	—	Verseczrét	547	225	—	—	—	—	—
Melencze	632	111	832	N.-Becskek-Bpart.	812	415	—	*Temespaui	553	232	—	—	—	—	—
Kumán	649	129	854	*Sándor-udvar . .	827	435	—	Bethlentanya . . .	601	242	—	—	—	—	—
Törökbecse-Aracs .	715	204	932	Lázárföld	841	452	—	*Szivattyutelep . .	611	255	—	—	—	—	—
Beodra	749	238	1009	*Pusztá Kenderes .	845	451	—	*Laudontanya	618	305	—	—	—	—	—
Karlova	800	249	1024	*Lajosmajor	955	508	—	Nagymargita	627	316	—	—	—	—	—
Nagykikinda (v.) érk.	840	229	1104	Szárcsa	907	530	—	Zichyfalva	639	329	—	—	—	—	—
Temesvár	—	520	454	Szécsány (vend.) érk.	919	545	—	Györgyháza	651	345	—	—	—	—	—
Budapest	125	—	648	Szécsány ind.	934	600	—	Szécsénfalva Ráros-	—	—	—	—	—	—	—
				Bóka	947	616	—	Istvánvölgy	706	402	—	—	—	—	—
				Kanak	1004	636	—	*Óléc	714	412	—	—	—	—	—
				*Óléc	1013	646	—	Kanak	723	424	—	—	—	—	—
				Szécsénfalva-Ráros	—	—	—	Bóka	739	444	—	—	—	—	—
				Istvánvölgy	1022	703	—	Szécsány (vend.) érk.	751	459	—	—	—	—	—
				Györgyháza	1032	717	—	Szécsány ind.	801	54	400	—	—	—	—
				Zichyfalva	1044	741	—	Szárcsa	814	531	42	—	—	—	—
				Nagymargita	1059	802	—	*Lajosmajor	826	545	43	—	—	—	—
				*Laudontanya	1108	812	—	*Pusztá Kenderes . .	833	546	447	—	—	—	—
				*Szivattyutelep . . .	1116	822	—	Lázárföld	842	603	447	—	—	—	—
				Bethlentanya	1129	835	—	*Sándor-udvar	853	617	457	—	—	—	—
				*Temespaui	137	847	—	N.-Becskek-Bpart.	910	641	533	—	—	—	—
				Verseczrét	1145	858	—	Nagybecskerek érk.	—	645	—	—	—	—	—
				Versecz érk.	1149	903	—	Nagykikinda	—	1104	—	—	—	—	—
				Temesvár	317	—	—	Temesvár	—	454	—	—	—	—	—
				Báziás	325	1129	—	Budapest	—	648	—	—	—	—	—

Jegyzet. A m. kir. államvasutak vonatainak közlekedési ideje ezen menetrendben a közép-európai idő szerint van kitüntetve. Ezen idő és a budapesti idő között azon különbség van, hogy a budapesti időt jelző órák 16 percczel többet mutatnak, mint a menetrendbe felvett közép-európai időt jelző vasuti órák. A román és bolgár államvasutak összes vonalain, nemkülönböztetve a török vasutak bellova—konstantinápolyi fővonalán az új vasuti idő egy egész órával megelőzi a közép-európai időt.

H i r d e t é s e k.

2300. szám 1893.

(297—3.2)

Pályázat.

A nagytoráki községi körorvosi állás — Nagytorák székhelyvel — lemondás folytán üresedésbe jöven, annak betöltésére a választás folyó évi május hó 31-nek délelőtt 10 órájára Nagytorák község-házánál kitűzetik.

A körhöz tartozik Kis- és Nagytorák község, a fizetendő járulékok:
Kistorák község részéről . . . 350 forint,
Nagytorák község részéről . . . 350 forint,
összesen . . . 700 forint.

a látogatási díj nappal 50 kr., éjjel 1 frt.
A pályázók, a magyar, német és román nyelvnek szóban, előbbieknek pedig írásban jártasságát kimutatni köteleztetvén, felhívattak, hogy a kellően felszerelt folyamodványukat folyó évi május hó 28-án alólirotnál benyujtsák, később beérkező folyamodványok figyelembe nem vétetnek.

Kelt Nagybecskereken, 1893. évi május hó 6-án.

Bakalovich Ágost,
főszolgabíró.

2049. szám 1893.

(300—2.1)

Haszonbérbeadási árverési hirdetmény.

A pancsovai m. kir. jószágigazgatóság kezelése alatt levő s alább megnevezett bértárgyak iránt az alább megjelölt helyen és időben írásbeli zárt ajánlatok tárgyalásával egybekötött szóbeli árverés fog tartatni. Az árverés megkezdése előtt 10 százalék bánatpénz teendő le. Az 50 kros bélyeggel és 10 százalék bánatpénzzel s kellő felírással ellátott írásbeli zárt ajánlatok a szóbeli árverés megkezdése előtt az árverelő bizottság elnökének adandók át. Ily írásbeli ajánlatokban a megajánlott összeg számokkal és betűkkel világosan kiírandó és kijelentendő, hogy ajánlattevő az árverési és szerződési feltételeket ismeri és magát azoknak aláveti. A részletes feltételek a kincstári ispáni hivatalnál megtekinthetők. Utóajánlatok figyelembe nem vétetnek. Bérbeadtnak a következők: Nagybecskereken a m. kir. kincst. urad. ispánságnál 1893. évi június

401. I. szám 1893.

(292—3.3)

Hirdetmény.

A IX. kerületi műszaki tanácsos ur az 1893. évi április hó 23-án kelt 172 számú rendeletével a szeged-temesvárszászsebesi államut 5-7-6-7 szakaszán

szükséges kerékvetők és korlátok helyreállítását 1984 forint 67 kr. összeg erejéig engedélyezte.

A fent említett munkálatok togoztatásának biztosítása céljából az 1893. évi május hó 23-ik napjának délelőtt 11 órájára a torontálvármegyei m. kir. államépítészeti hivatal helyiségében tartva. A zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtok felhívattak, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó, az engedélyezett költség után számítandó, s a részletes feltételekben előírt 5 százalékos könyv-bánatpénzzel ellátott zárt ajánlataikat kitűzött nap 10 órájáig a nevezett hivatalhoz annyal inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nevezett m. kir. államépítészeti hivatalnál, a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők.

Az ajánlatok nem minden egységárra külön, hanem valamennyi egységár, illetve végösszegre vonatkozó bizonyos százalék melletti engedmény vagy felülfizetés kötelezősége mellett teendő.

Ajánlattevők kötelesek beadandó ajánlatukban megjelölni azon forrást, honnan a nyers anyagot beszerezni fogják.

Kelt Nagybecskereken, 1893. évi május hó 2-án.

Torontálvármegyei m. kir. államépítészeti hivatal.

„RUSSANDA“ iszapfürdő

Torontálmege Melencze (vasutállomás) községében

folyó évi május hó 15-én megnyílik.

A fürdőidény tart egész szeptember 15-ig.

Ezen iszapfürdő különösen ajánlható azoknak, kik görvélyben, daganatokban, csúszban, köszvényben, neuralgiában különböző sebekben és bőrbetegségekben szenvednek.

Jó konyháról és kitünő itálról legjobban gondoskodva.

Bővebb felvilágosítással szolgál

(298—3.2)

A Fürdőigazgatóság.

Nyomatott a kiadó Pleitz Fer. Pálnál Nagybecskereken.